

Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 119/17
Luxembourg den 14. november 2017

Forslag til afgørelse fremsat af generaladvokaten i sag C-498/16,
Maximilian Schrems mod Facebook Ireland Limited

**Ifølge generaladvokat Bobek kan Maximilian Schrems påberåbe sig sin
forbrugerstatus med henblik på at sagsøge Facebook Ireland ved de østrigske
domstole vedrørende privat brug af sin egen Facebook konto**

*Maximilian Schrems kan imidlertid ikke påberåbe sig sin forbrugerstatus med hensyn til krav, som
er blevet overdraget til ham af andre forbrugere*

Maximilian Schrems fra Østrig har anlagt sag mod Facebook Ireland ved de østrigske domstole. Han har gjort gældende, at Facebook Ireland har krænket hans ret til privatliv og databeskyttelsesrettigheder¹ og rettighederne for syv andre Facebook-brugere, der har overdraget deres krav vedrørende de samme overtrædelser til ham² efter hans opfordring herom fremsat online³. Disse brugere har bopæl i Østrig, Tyskland og Indien.

Facebook Ireland har anfægtet de østrigske domstoles internationale kompetence. Facebook Ireland har for det første gjort gældende, at Maximilian Schrems ikke, eller under alle omstændigheder ikke længere, kan anses for forbruger med henblik på sagen mod Facebook. Facebook Ireland har gjort gældende, at Maximilian Schrems, på grund af hans erhvervsmæssige virksomhed forbundet med hans krav mod selskabet, har mistet sin forbrugerstatus. Maximilian Schrems kan derfor ikke være omfattet af de særlige rettigheder, som i medfør af EU-retten⁴ gælder for forbrugere, og hvorefter disse kan sagsøge en medkontrahent, der er hjemmehørende uden for forbrugersens medlemsstat, på det sted, hvor de har bopæl. Under alle omstændigheder betyder oprettelsen af Maximilian Schrems' Facebook-side, at hans anvendelse af Facebook er erhvervsmæssig. Facebook Ireland har for det andet gjort gældende, at forbrugerværnetinget er strengt personligt og ikke kan påberåbes i forbindelse med krav, der er blevet overdraget.

Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) har anmodet Domstolen om at klarlægge forbrugerværnetinget med hensyn til disse to spørgsmål.

Oberster Gerichtshof har redegjort for sagens baggrund og oplyst, at Maximilian Schrems har specialiseret sig inden for IT-ret og databeskyttelsesret og er i gang med at skrive en ph.d.-afhandling, der omhandler de retlige aspekter af databeskyttelse. Han har siden 2008 benyttet Facebook. I begyndelsen benyttede han Facebook udelukkende til private formål og under et falsk navn. Han har siden 2010 benyttet en Facebook-konto i eget navn, der staves med kyrilliske bogstaver med henblik på privat brug, hvor han uploader fotos, poster online og anvender messenger-tjenesten til chat. Han har omkring 250 »Facebook-venner«. Siden 2011 har han endvidere anvendt en Facebook-side. Denne side indeholder oplysninger om hans foredrag, hans deltagelse i paneldiskussioner og optræden i medier, de bøger, som han har skrevet, en

¹ Maximilian Schrems har bl.a. nedlagt påstand om, at det fastslås, at visse aftaleklausuler er ugyldige, om nedlæggelse af et forbud for så vidt angår anvendelse af data og om erstatning. Denne sag er blevet anlagt ved hjælp af støtte fra et procesfinansieringsselskab mod et vederlag på 20 % af overskuddet og med bistand fra et PR-bureau.

² Udelukkende af hensyn til retssagsbehandlingen.

³ Efter denne opfordring har over 25 000 personer overdraget deres krav mod Facebook Ireland til Maximilian Schrems gennem en af de websites, som han har registreret. Den 9.4.2015 stod der yderligere 50 000 personer på en venteliste.

⁴ Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 22.12.2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001 L 12, s. 1).

indsamling, som han har foretaget, og oplysninger om den retssag ⁵, som han har anlagt mod Facebook Ireland.

Maximilian Schrems har i forbindelse med denne retssag udgivet to bøger, holdt foredrag (til dels mod vederlag), registreret talrige websites (blogs, onlineunderskriftsindsamlinger og crowdfunding til retssager mod sagsøgte), modtaget forskellige priser og grundlagt foreningen Verein zur Durchsetzung des Grundrechts auf Datenschutz. Han har samlet et team på ti personer med fem kernepersoner, som støtter ham i hans »kampagne mod Facebook«.

I forslaget til afgørelse fremsat i dag foreslår generaladvokat Michal Bobek, at Domstolen besvarer Oberster Gerichtshof, for det første, således, »at udførelsen af aktiviteter i form af udgivelse af bøger, afholdelse af foredrag, drift af websites eller indsamling af donationer til håndhævelse af krav ikke medfører, at statussen som forbruger mistes for så vidt angår krav vedrørende ens egen Facebook-konto, der anvendes til private formål«. Maximilian Schrems synes således at kunne anses for forbruger med hensyn til *hans egne* krav, der udspringer af den private anvendelse af hans *egen* Facebook-konto. Det tilkommer imidlertid Oberster Gerichtshof at efterprøve dette.

Ifølge generaladvokaten afhænger statussen som forbruger som en generel regel af karakteren af og formålet med aftalen på det tidspunkt, hvor aftalen blev indgået. Der kan tages hensyn til en efterfølgende ændring, men kun i særlige tilfælde. I sager, hvor karakteren af og formålet med en aftale er både privat og erhvervsmæssig(t), kan statussen som forbruger bevares, hvis det erhvervsmæssige »indhold« kan anses for marginalt. Viden, erfaring, aktivt medborgerskab eller den omstændighed, at man har opnået et vist omdømme som følge af en retssag, afskærer ikke i sig selv nogen fra at være en forbruger.

Generaladvokaten foreslår, for det andet, at give den besvarelse, at en forbruger, der kan sagsøge sin medkontrahent, der er hjemmehørende uden for forbrugerens medlemsstat, på det sted, hvor forbrugeren har bopæl, ikke »samtidig med sine egne krav kan påberåbe sig krav om det samme forhold, der er blevet overdraget af andre forbrugere med bopæl andre steder i samme medlemsstat, andre medlemsstater eller tredjelande«.

Ifølge generaladvokaten viser de pågældende regler klart, at forbrugerværnetinget altid er begrænset til de konkrete og specifikke aftaleparter. Det ville være i strid med disse regler at tillade en forbruger også at anvende dette specielle værneting hvad angår krav, som forbrugeren er blevet overdraget af andre forbrugere udelukkende af hensyn til retssagsbehandlingen. En sådan udvidelse ville give mulighed for en koncentration af krav inden for en jurisdiktion og for at vælge stedet med de mest gunstige domstole til kollektive søgsmål ved at overdrage samtlige krav til en forbruger med bopæl i denne jurisdiktion. Denne udvidelse kan føre til en ubegrænset målrettet overdragelse til forbrugere i en hvilken som helst jurisdiktion med mere gunstig retspraksis, færre omkostninger eller mere gunstige bestemmelser om retshjælp, hvilket potentielt kan føre til overbelastning af visse juridiktioner.

Generaladvokat Bobek anerkender, at den kollektive søgsmålsadgang tjener formålet om effektiv retslig forbrugerbeskyttelse. Såfremt den udformes og gennemføres på en velgennemtænkt måde, kan den endvidere indebære yderligere systemiske fordele for retssystemet såsom en reduktion af antallet af parallelle retssager. Det er imidlertid ikke Domstolens opgave at skabe en sådan kollektiv søgsmålsadgang i forbrugerspørgsmål, idet denne opgave i sidste ende tilkommer EU-lovgiver.

⁵ I 2001 indgav Maximilian Schrems 22 klager mod Facebook Ireland ved Irish Data Protection Commissioner. Som svar på disse klager offentliggjorde Irish Data Protection Commissioner en rapport, som indeholdt anbefalinger til Facebook Ireland, og senere en opfølgende rapport. I juni 2013 indgav Maximilian Schrems endnu en klage mod Facebook Ireland i forbindelse med overvågningsprogrammet PRISM, som resulterede i Den Europæiske Unions Domstols annullation af Kommissionens »Safe Harbor«-beslutning i sag [C-362/14](#), Schrems, se pressemæssedelse nr. [117/15](#).

BEMÆRKNING: Generaladvokatens forslag til afgørelse er ikke bindende for Domstolen. Generaladvokaten har til opgave fuldstændig uafhængigt at foreslå Domstolen, hvorledes den pågældende sag skal afgøres. Domstolen indleder herefter sin rådslagning og afstemning, og dommen i sagen vil blive afsagt på et senere tidspunkt.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retsvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Forslaget til afgørelse](#) offentliggøres på webstedet CURIA på fremsættelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Billeder fra fremsættelsen af forslaget til afgørelse er tilgængelige via »[Europe by Satellite](#)«

☎ (+32) 2 2964106